

est simonia, quando per temporale fit solum compensatio gratuita pro spirituali; aut e contra.

45 Alexander III. tria potissimum esse attendenda ad simoniae crisin scribit, utpote dantis, & accipientis qualitatem, quantitatem muneris, donationisque temporalis, ut sciatur, an munerum oblatio animum Collatoris, aut Patroni ad beneficium conferendum movere potuerit, tacitaque saltem de dando temporali conventio intervenisse praesumatur, aut videatur? c. 18. de Simon.

46 En censuras! Veteri more, quo provisiones cohærebant ordinationibus, statuit Concilium Chalcedonense (a): Qui hoc tentasse convictus fuerit, de proprio gradu in periculum veniat; & qui est ordinatus, ex ordinatione, vel promotione, quæ instar mercatorum venundatur, nihil juvetur.

47 Juxta Decretum Synodi Trullanæ (b): Eos, qui per pecunias ordinati, sive Episcopi, sive quicumque Clerici, & non secundum probationem, & vitæ opinionem, deponi oportet. In Synodo Nicæna II. probata est sententia Tarasii, P. C. ut omnis Episcopus, vel Presbyter, aut Diaconus convictus, quod pro muneribus ordinationem acceperit, à Sacerdotio cadat.

48 Hinc rigor & in Occidente obtinuit. Synodus enim Aurelianensis II. & V. Synodus Turonensis II. & Cabillonensis Synodus passim Decretum Concilii Chalcedonensis instaurarunt. Inquit Synodus Aurelianensis II (c). Siquis Sacerdotium per pecuniæ nundinas execrabili ambitione quaesierit, abjiciatur, ut reprobus.

49 Hæc censura depositionis in phrasi antiquorum absoluta, & perpetua fuit, ut nulla poenitentia in vigore disciplinae deleri potuerit. Rescripsit Leo IV. convictis, & iis, qui tam detestabile nefas (quod jam multis damnatum est Conciliis) peregrisse noscuntur, nulla possumus poenitentia subvenire. Refert. c. 5. I. q. 7.

50 Stetit hic rigor censuræ, & in Oriente. Superest in Decreto Gratiani sententia Tarasii, Patriarchæ Constantinopolitani, quæ in Synodo Nicæna II. lecta, & probata est: oportet tamen consulere correctionem Romanam, quia Gratianus sat mendose Decretum retulit. c. 2. I. q. 7.

51 His exemplis pronuntiat Gregorius VII (d). Nullus vero in Ecclesia Prælatas per ostium, hoc est, per ipsum Dominum ad Pastoralem curam intravit, qui per avaritiam, id est, idolorum servitutem, ad hoc officium pervenit. Non est er-

(a) Conc. Chalced. c. 2. (b) Synod. Trull. c. 22. (c) Conc. Aurel. c. 4.
(d) S. Greg. VII. in Conc. Rom. I. c. 60.

ergo indignum, hujusmodi mercatorem, sive mercenarium sub nomine furis infamari, cujus furtivam irreptionem non expavit imitari.

52 Recentioribus sæculis cœperant Ordinationes à provisionibus beneficiorum divelli: inde vetesta Decreta & in provisiones beneficiorum transcribere placuit. Inquit Alexander III. Si aliquis divinorum præceptorum, & salutis animarum immemor, beneficium Ecclesiasticum, iniqua cupiditate ductus, vendere, vel emere temerario ausu præsumpserit, sicut in Concilio Chalcedonensi definitum est, gradus sui periculo eum subjacere decernimus. Refert. c. 9. I. q. 3.

53 Quid Decreto Urbani II. clarius? Ea, inquit, quæ à SS. Patribus de simoniacis constituta sunt, nos quoque & judicio S. Spiritus, & auctoritate Apostolica firmamus. Quidquid ergo vel in sacris Ordinibus, vel in ecclesiasticis rebus, vel data per simoniam realem, vel promissa per confidentialem pecunia acquisitum est, nos irritum absolute esse, & nullam unquam vires habere censemus. Apud Gratian. c. 5. I. q. 3.

54 Infinita propemodum sunt recentiorum Pontificum, & Synodorum Decreta, quæ ipsas beneficiorum collationes, tum per realem, tum per confidentialem simoniam impetratas, absolute irritas, & omni effectu vacuas declarant, ut nullum jus earum vigore Provisis quæri possit. Superest eo tenore Decretalis Pauli II. Extrav. Com. 2. de Simon.

55 Decretum Martini V. in Concilio Constantiensi sonat (a): Electiones autem, inquit, postulationes, confirmationes, & quævis provisiones simoniacæ Ecclesiarum, Monasteriorum, Dignitatum, Personatum, Officiorum, beneficiorum ecclesiasticorum, quorumcumque deinceps factæ, nullæ sint ipso jure, nullumque per illas jus cuiquam acquiratur.

56 Inde Pius V. ad exemplum Prædecessorum suorum, præsertim Pauli IV. pronuntiat: Qui dignitates Ecclesiasticas simoniacæ acquisierit, illis sit ipso jure privatus, & in futuram inhabilis ad eas, & quascumque alias obtinendas. Qui beneficium, aut officium Ecclesiasticum simoniacæ adeptus fuerit illis, similiter ipso jure sit privatus. Refert. Lib. VII. Decret. c. 3. de Simon.

57 Quum ratio hujus rigoris sit, quod qui intrat per simoniam, haud intrare videatur per ostium, inde constat, & illos haud intrare per ostium, qui parentum, vel amicorum muneribus intervenientibus, ascendunt in ovile Christi. c. 3. I. q. 5.

(a) Conc. Const. sess. 43.

58 Rescripsit Clemens III. Canonicum, cui Pater interveniente pecunia Præbendam quondam conciliavit, nihil sibi ratione illius receptionis in illa Ecclesia vindicare posse; tametsi eum de novo Canonici in suum Collegium cooptassent, ut per electionem hanc postremum locum in choro, & alibi obtineret. *cap. 26. de Sim.*

59 Itaque electio, vel alia quævis provisio beneficalis ipso jure nulla est, ut nullum jus Proviso tribuere possit, si quomodocumque simoniaca fuerit, tametsi etiam ipso Proviso omnino inscio intervenerit, nisi malitiose, seu in fraudem, utpote non ad promovendam, sed potius ad corrupendam, quæ futura prævidebatur, provisionem commissa fuerit: eoquod hoc casu simonia proprie electionem non infecerit; cum supponatur, quod ea etiam non interveniente electio, vel provisio facta fuisset. *c. 27. ibi.*

60 Quantum ad illam nullitatem provisionis, & necessitatem dimissionis, haud distinguitur inter simoniam occultam, aut notoriam; utraque enim reddit provisionem nullam, & obligat Provisum ad dimittendum. Quantum tamen ad depositionem differentia est, quia occultus non deponitur, sed notorius. Tametsi enim simoniacus occultus revera careat titulo canonico ob nullitatem à jure inductam, non potest tamen per Superiorem deponi, aut excommunicari, quamdiu simonia manet occulta. Hinc ajunt, simoniam mentalem, & conventionalem pœnis canonicis, uti est depositio, aut excommunicatio, non subjacere; sed solam realem, cum scilicet ita de pecunia, seu pretio æstimabili vel tacite, vel expresse conventum est, ut ex una saltem parte conditio impleta appareat. *capit. 13. de Simon.*

61 Beneficia simoniace obtenta, cum vacant ipso jure, possunt impetrari, etiam absque alia declaratione, quæ fieri poterit post impetrationem. Declaratio enim non requiritur, ut simoniacus privetur beneficio, sed ut privatus declaretur, quatenus simoniacus à beneficio, quod de facto tenet, realiter deponatur, atque à possessione expellatur, & alius in ejusdem locum substituatur. Si Possessor publica laborat infamia, ipsi, adhibitis compurgatoribus, indicitur purgatio canonica; & si in hac deficiat, beneficio privandus est. *Arg. c. 19. de hæret. in 6. & alibi passim.*

62 Sed à quo iudice hæc declaratio est facienda? Indubie à iudice Ecclesiastico; præsertim, dum contra Clericum agitur. In Gallia tamen distinguitur inter viam accusationis, & inter viam exceptionis. Si enim per viam accusationis directe agitur contra Clericum, iudicis Ecclesiastici est cognitio, ut con-

vic-

victum simoniæ declaret, esse suis beneficiis privatum, atque directe contra ejus personam pronuntiat, ut in proprium suæ jurisdictionis. At iudex laicus, qui non cognoscit de simonia, quatenus crimen ecclesiasticum est, nisi ratione possessorij, quatenus simoniacus possessioni beneficii inhæret, tantum pronuntiat super possessorio, cujus cognitio ad eum pertinet, & decisio, repellens eum à possessorio, qui de simonia convictus est, imo & injungendo iudici Ecclesiastico (si somonia fuerit notoria) ut procedat extraordinarie, seu ex officio contra Ecclesiasticum eo crimine infectum. Et hodie vix admittitur probatio per testes, quando agitur de possessorio beneficii, sed necesse est, quod aliqua probatio præcedat per scripta, quia propter testium facilitatem multæ provisiones alias impugnantur.

63 Non dubium igitur, quin summa prudentia, & discretionem opus sit, ut admittatur probatio simoniæ contra pacificum beneficii Possessorem, præsertim, si is, contra quem hæc quæstio movetur, de hoc vitio nihil suspectus sit, & hæc quæstio moveatur ab eo, qui scitur, beneficium illud via devolutionis impetrasse.

64 Inde, quod simonia provisionem beneficii, simoniace obtenti, irritet, ipsumque titulum annullat, ut Proviso nihil juris in eo supersit, sequitur, quod nec fructus beneficii eo titulo acquirere, aut suos facere potuerit simoniacus. In Concilio Constantiensi declarat Martinus V. (a) *Nec promoti, confirmati, aut provisi faciant fructus suos, sed ad illorum restitutionem, tanquam inique oblata percipientes, teneantur.*

65 Hinc inferunt Interpretes, quia hæc obligatio profluit ex nullitate tituli, nullam esse (saltem quoad forum conscientie) differentiam inter simoniam occultam, & notoriam; sed æqualiter teneri simoniacum ad restitutionem tum fructuum perceptorum, tum percipiendorum, qui supersunt deductis impensis, quæ in utilitatem, necessitatemque beneficii factæ sunt.

66 Supersunt dispensationes, utpote ad remissionem censurarum. Absit enim, quod venia simoniæ ad purgandum vitium fieri hac via videatur. Concilium Constantiense Joannem XXIII. deposuit, quod *Ecclesias Cathedralis, Monasteria, Prioratusque conventuales, & cetera beneficia Ecclesiastica pretio appetiati notorie distribuisset.*

67 Quis dubitet, & hanc simoniæ speciem existimatam fuisse, peccare in jus divinum. Hinc enim & beneficia vendi-

(a) Cone. Const. sess. 43.

nefas est, quia & ipsa gratis danda, accipiendaque sunt. Licet enim Jus percipiendi redditus beneficiales temporale videri possit, est tamen spirituale ratione finis, ac radice, ut beneficium Ecclesiasticum æque, ac officium, cui illud cohæret, pretio comparari nequeat. Defenditur à pluribus illa vulgaris divisio simoniæ in illam divini, & aliam humani juris: ast quomodo hæc divisio subsistit?

68 Suffragantur ergo dispensationes ad remissionem pœnarum. In Synodo Romana ann. 1059. edixit Nicolaus II. *Erga simoniacos nullam misericordiam in dignitate servanda habendam esse decernimus, sed juxta Canonum sanctiones, & Decreta SS. Patrum, eos omnino damnamus, ac deponendos esse Apostolica auctoritate sancimus.* Hinc & eos, qui non per pecuniam, sed gratis, à simoniacis tamen ordinati essent, attento rigore Canonum deponendos esse asserit. *Sed quia usque adeo hæc venenata pernicies hactenus inolevit, ut vix quælibet Ecclesia valeat reperiri, quæ hoc modo non sit aliqua ex parte corrupta; eos qui usque modo gratis à simoniacis consecrati, non tam censura justitiæ, quam intuitu misericordiæ, in acceptis ordinibus manere permittimus.* En rationem! Tanta enim talium multitudo est, ut, dum rigorem canonici vigoris super eos servare non possumus, necesse sit, ut dispensatorie ad piæ condescensionis studium animos nostros ad præsens inclinemus. Sed qua cautela? Ita tamen auctoritate SS. Apostolorum Petri & Pauli omnimodis interdiximus, ne aliquando aliquis nostrorum Successorum ex hac nostra permissione regulam sibi, vel alicui assumat, vel præsgat: quia hoc non auctoritas Patrum antiquorum jubendo, aut concedendo promulgavit, sed temporis nimia necessitas permittendum à nobis extorsit.

69 Urbanus II. ann. 1099. ea cautela & iis, qui simoniace ordinati essent, quandam veniam fecit. *Quicumque, inquit, sane cupiditate parentum, cum abduc essent parvuli, Ecclesias, vel Ecclesiarum beneficia per pecunias adepti sunt; postquam omnino eas dimisserint. Si canonice in iis vivere voluerint, pro magna misericordia ibidem eos esse concedimus. Illi vero, qui per seipsos, cum jam majoris essent ætatis, nefanda cupiditate ducti, eas emerunt, si in aliis Ecclesiis canonice vivere voluerint, servatis propriis ordinibus pro magna misericordia ibi eos ministrare permittimus. Quod si alias fortasse transferri non potuerint, & in eisdem canonice vivere promiserint: minoribus Ordinibus contenti ad sacros Ordines non accedant.* Quid clarius? Dispensatio hæc ad quoddam pœnitentiæ moderamen recidit. In phrasi illius sæculi canonice,

ee, seu regulariter vivere idem erat, quod in claustro communem convictum amplecti oporteret, ita, ut quodammodo, qui ea dispensatione uti vellent, causa pœnitentiæ ad Monasteria retruderentur.

70 Corruptis sæculis invaluit indiscretior dispensationum profusio. Delecti à Paulo III. Prælati querebantur: *Abusus alius in absolute simoniaci. Proh dolor! quantum in Ecclesia Dei regnat vitium hoc pestilens? adeo, ut quidam non vereantur simoniam committere: unde confestim petunt absoluteionem à pœna; imo eam emunt: sicque retinent beneficium, quod emerunt. Non dicimus, Sanctitatem tuam non posse pœnam illam, quæ de jure positivo constituta est, eis condonare, sed quod nullo pacto debeat, ut tanto sceleri resistatur, quo nullum pernitiosus, nec magis scandalosum.* Enimvero tan facilis non est via, ut restituatur, rehabiliteturque simoniacus, in eo divinæ vocationis indicia agnoscendi. Quantus indubie meritorum fulgor, & diutinus bonæ vitæ odor exigendus; ut is omnem, quam ex simoniaco ad beneficium ingressu sibi conciliavit, ambitionis, & avaritiæ notam abstergat? Si ipse, qui per simoniam sibi comparavit beneficium, dispensationem motu proprio petit; an vel hac postulatione se revera indignum, aut de indignitate multum se suspectum haud reddit? Quis credat illum corde contrito, & humiliato de commisso vitio dolere, pœnitereque, qui audet sacerdotium, quod per superbiam, avaritiamque ambivit, & sacrilege usurpavit, rursus postulare?

71 In praxi hodierna dispensatio peti solet, vel in Dataria, vel in Pœnitentiaria. Si simonia sit notoria, dispensationem à Dataria impetrare oportet, ut ipse Provisus pro utroque foro absolvatur. In Pœnitentiaria obtinetur pro simonia occulta dispensatio, quæ & ad forum internum, seu conscientie restringitur.

72 Si in Dataria petitur dispensatio, exprimi in supplicata debent fructus ex beneficio simoniace obtento percepti, quia in stylo Curie eos sibi vindicat Camera Apostolica; eo obtentu, quod administratio generalis bonorum ecclesiasticorum spectet ad Papam. Hodie de fructibus plerumque fit transactio, per quam remittitur Oratori tertia, vel major pars, prout Datario videbitur, postquam supplica per manus Officialis, qui componendæ dicitur, transiit. In Gallia tamen hæc compositiones non admittuntur, quia illi fructus male percepti læsis Ecclesiis juxta ordinem justitiæ restituendi sunt.

73 In formulis Pœnitentiariæ præcipitur, ut Confessarius
Epist. Van-Espen. T. II. Z rius

rius non antea cum simoniaco dispenset, nisi postquam fructus ex illo beneficio indebite perceptos, in totum restituerit; vel, si ob ejus paupertatem impraesentiarum non potest, se restitutum promiserit, cum primum poterit, etiam cum aliquali sui incommodo, & indigentia. Aliquando tamen datur Confessario facultas, ut ob paupertatem Oratoris ipsi perceptos fructus vel in totum, vel in tantum remittat; quod in formulis dispensationis exprimi solet.

74 Utrique dispensationi commune est, quod utraque datur in forma commissoria. Dispensatio Dataria committitur Ordinario ejus diocesis, in qua beneficium est situm, ut pro utroque foro, si justa causa apparet, dispenset. Dispensatio Pœnitentiariae dirigitur ad Confessarium, ut pro solo foro conscientia gratiam faciat.

75 Requirit & utraque formula, ut ad dispensationem non procedatur, nisi Provisus ipsum beneficium prius dimiserit; atque novam provisionem ab Ordinario pro utroque foro, aut à Pœnitentiaro pro foro conscientia obtinere sponderit, tametsi simonia, Provisio plane ignorante, intervenerit, idque, ut ostendatur, quod prima provisio ob commissam simoniam fuerit irrita, requiraturque nova provisio auctoritate Papæ facienda, ut Provisus in beneficio remanere queat.

76 Præcipit Paulus II. omnibus, & singulis ecclesiasticis secularibusque personis, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, in virtute S. obedientia, ut eos omnes, quos simoniam hujusmodi commisisse, vel procurasse, aut in ea mediatores esse sciverint, Pontifici ipsi, vel eui Pontifex duxerit committendum, vel per se vel per alios revelare quantocius non omittant. Refert. Extrav. Com. 2. de Simon. In locum hujus revelationis hodie successisse creditur illa clausula literis Pœnitentiariae inseri consueta, qua injungitur Confessario, ut Provisum obliget, quod alios, si qui sunt, in præmissis culpabiles, quantum potest, moneat, & inducat ad impetrandam Sedis Apostolicæ absolutionem.

* 77 In morali doctrina, ad reprimendum vitium cujuscumque simoniae, quam maxime prodest Clerum, quantum fieri potest, instantissime monere, ut se ab omni avaritia contineat! En sententiam S. Augustini (a)! Cavete, inquit Christus, ab omni avaritia: præcipit nobis veritas, quæ non fallitur. Audiamus, timeamus, caveamus — Non enim leviter habendum, quando Dominus noster, Redemptor noster, & Advocatus, & Judex noster, non est leve, quando dicit; cavete. Novit ille, quan-

(a) S. Aug. serm. 196. de temp.

quantum mali sit: nos non novimus. Illi credamus: cavete, inquit. Ait S. Chrysostomus (a): Tolle pecuniarum studium, & omnia sublata sunt. Quid salubrius monito S. Gregorii (b)? Admonemus, inquit, Fraternitatem, ut animarum magis lucris, quam commodis vite presentis intendat. Juxta Decretum Concilii Cabilonensi II. (c) Animarum salutem inquirere Sacerdos, non lucra terrena debet. Ecce Decreta & legum civilium: Cesset altaribus imminere prophanus ardor avariciae; & à sacris adytis repellatur piaculare flagitium. Refert. L. 31. C. de Episc. & Cler. In Concilio Mediolanensi V. (d) Clerum his monitis, & rationibus instruit S. Carolus: Non sæculi vos mercatores, non mammonæ ministri estis, sed Christi mercatores. Nolite vobis thesaurizare thesauros in terra, sed bonorum operum abundantia, cum charitate conjuncta, facite thesauros in caelis. Studete vos lucrari animas Deo, & caeleste horreum augere.

TIT. XIV.

De Acceptione Personarum in Provisione Beneficiorum.

CAP. I.

De Vitio per acceptionem Personarum.

1 Personarum acceptio solet definiri injustitia, qua præfertur persona personæ propter causam indebitam. Enimvero eo partium studio peccatur in justitiam distributivam, secundum quam officia, & bona distribuenda sunt juxta proportionem meritorum. Ait S. Thomas (e): Consistit autem æqualitas justitiæ distributivæ in hoc, quod diversis personis diversa tribuuntur secundum proportionem ad dignitates personarum.

2 En uberius argumentum! Si ergo, inquit, aliquis consideret illam proprietatem personæ, propter quam id, quod confertur, est ei debitum, non est acceptio personæ, sed causa — puta, si aliquis promoveat aliquem ad Magistratum propter scientiæ sufficientiam, hic attenditur causa debita, non persona. Si autem aliquis consideret in eo, cui confertur aliquid, non id, propter quod id, quod ei datur, esset ei proportionatum, vel debitum; sed solum hoc, quod est iste homo (puta Petrus, vel Martinus) hic est acceptio personæ, quia non attribuitur ei ali-

Z 2

quid

(a) S. Chris. hom. 17. in I. ad Tim. c. 6. (b) S. Greg. lib. 2. ep. 25. (c) Conc. Cabil. II. c. 6. (d) Conc. Mediol. V. P. 3. Tit. Monit. (e) S. Thom. 2. 2. q. 62. artic. 1.